

РЕШЕНИЕ

№ 4380

гр. София, 03.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 17.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **6755** по описа за **2017** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК).
Образувано е по искова молба от Н. К. Г. срещу Българската народна банка, с която се предявяват следните искове: 1) обезщетение от 3000 лв. (вземане на заеми и неустойка) и 6400 евро (заплатен задатък), обезщетение за претърпени имуществени вреди в резултат на забавено изплащане на гарантираните вземания, което според ищцата се дължи на незаконосъобразното бездействие на БНБ да приложи разпоредби от европейското законодателство за гарантиране на депозити и при условията на евентуалност, при отхвърляне на главния иск сумата от 4 700, 75 лв., представляващо обезщетение за имуществени вреди в размер на законната лихва върху дължимото вземане на ищцата в размер на 106 786, 02 лв. и сумата от 1584 щ.д., представляващо обезщетение за имуществени вреди в размер на законната лихва върху дължимото вземане на ищцата в размер на 35 545 щ.д., в от забавено изплащане на гарантираните вземания, което се дължи на незаконосъобразното бездействие на БНБ да приложи правото на ЕС; 2) сумата от 20 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на забавеното изплащане на гарантираните вземания, пак вследствие на незаконосъобразното бездействие на БНБ да приложи разпоредби от правото на ЕС. Неимуществените вреди се изразявали в стрес, притеснения и неудобства, тъй като всичките й спестявания били в К., не можела да полага труд, претърпяла трудова злополука и не можела да полага труд, същевременно полагала

грижи за родителите си.

В съдебно заседание се представлява от адв.И., която поддържа исковата претенция, счита я за доказана, претендира разноски. Представя писмени бележки.

Ответникът оспорва исковите в подробен писмен отговор, становища от с.з и писмени бележки, с пространни доводи за неоснователност и недоказаност. В съдебно заседание, представляван от юрисконсулт С. акцентира, че към 2014г. БНБ няма правомощие да обявява депозити за неналични, а го придобива през 2015г. Позовава се на решения на СЕС. Претендира разноски в представени писмени бележки.

Прокуратурата намира исковата молба за неоснователна и недоказана и изразява становище да се отхвърли.

По отношение на допустимостта на исковите съдът споделя становището, преобладаващо в съдебната практика на ВАС на РБ, че на БНБ са възложени властнически правомощия от ЗБНБ и ЗКИ, а оттам и тя е административен орган при условията на втората хипотеза на §1, т.1 от ДР на АПК. Изпълнението на тези правомощия представлява административна дейност по смисъла на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ и БНБ може да бъде ответник при условията на чл.205 от АПК по предявения иск за обезщетение за вреди от бездействие при неупражняване на административните й правомощия. В случая е от значение, че е налице интерес за ищцата да предяви иск против БНБ, по основателността на който съдът дължи произнасяне по съществуването на спора, с който е сезиран. Исковата

От фактическа страна се установява следното:

Ищцата е депозант в „Корпоративна търговска банка“ АД (К. или Банката), което се установява от сключения на 07.05.2013г. рамков договор за платежи услуги за потребители и анекс от същата дата за откриване на банкова сметка при условията на безсрочен депозит „плюс“ (л.24-л.28 по делото по делото). Към 30.06.2014г. е разполагала с безсрочен депозит в щ.долари и с безсрочен депозит в лева.

С решение № 73 от 20.06.2014г. на Управителния съвет на БНБ във връзка със спиране на плащанията към клиенти, настъпило в резултат на масирано теглене на средства и писма изх. №№ 4098 и 4099/ 20.06.2014г. на изпълнителните директори на К. на основание чл.115, ал.1 и ал.2, т.2 и 3, чл.116, ал.1 и ал.2, т.2, 3 б и 7 вр. чл.103, ал.2, т.24 от Закона за кредитните институции и чл.16, т.16 от Закона за Българската народна банка К. е поставена под специален надзор поради опасност от неплатежоспособност за срок от 3 месеца, като са назначени квестори, спряно е изпълнението на всички задължения от банката, ограничена е нейната дейност, като й е забранено да извършва всички дейности съгласно банковия й лиценз, отстранени са от длъжност членовете на Управителния и Надзорния съвет и са лишени от право на глас акционерите, притежаващи пряко или косвено повече от 10 на сто от акциите с право на глас.

На 25.06.2014г. е възложена проверка на активите на К., извършена съвместно от „ДЕЛОЙТ ОДИТ“ ООД, „ЪРНСТ ЕНД ЯНГ ОДИТ“ ООД и „АФА“ ООД за срок от 10 дни с цел да се даде оценка на състоянието и качеството на 95,4 % от кредитния и на 99,1 % от инвестиционния портфейл на К..

На 30.06.2014г. УС на БНБ приема решение да бъдат намалени лихвените проценти по депозитите на К..

На 11.07.2014г. БНБ оповестява публично резултатите от одита.

С решение № 94/ 31.07.2014г. на УС на БНБ е приет доклад за текущо състояние на К., внесен от квесторите на банката на основание чл.121 ЗКИ. Със същото решение на

квесторите на банката е възложено да сключат допълнителни договори с „ДЕЛОЙТ ОДИТ“ ООД, „БРНСТ ЕНД ЯНГ ОДИТ“ ООД и „АФА“ ООД за цялостна оценка на активите на К., която да бъде извършена в срок до 20.10.2014г., като са дадени и задължителни предписания за подготовка на кредитните досиета за целите на одиторската проверка, сключване на договор за правна помощ по прегледа на обезпеченията като част от процеса на подготовка на кредитните досиета и др.

С решение № 114/ 16.09.2014г. УС на БНБ, като взел предвид, че банката продължава да изпитва остър недостиг на ликвидност за възстановяване на банковата си дейност и за изпълнение на задълженията си към депозантите и други кредитори /към м.09.2014г. те са в размер общо на 6 227521 хил. лв./ на основание чл.115, ал.1, т.2 и ал.3 и чл.116, ал.1 вр. чл.103, ал.2, т.24 ЗКИ и чл.16, т.16 ЗБНБ е удължил до 20.11.2014г. срока, за който К. е поставена под специален надзор, като до цитираната дата се прилагат и мерките по т.2-7 от Решение № 73/ 20.06.2014г. На основание чл.107, ал.3 ЗКИ на квесторите на К. е указано най-късно до 20.10.2014г. да внесат в БНБ цялостна оценка на активите на К., извършена от трите одиторски дружества.

На 17.10.2014г. Европейският банков орган в Препоръка № ЕВА/REC/2014/02 коментира, че БНБ е нарушила правото на ЕС и дава препоръка да се гарантира достъпът на вложителите в К. до гарантираните размери.

На 20.10.2014г. квесторите на К. внасят в БНБ докладите на одитните компании, които в периода 05.08.-20.10.2014г. са извършили анализ и оценка на основни балансови позиции и издадени банкови гаранции от К.. Заключение на одиторските компании е за необходимост от обезценки на активи на К. в общ размер на 4222 млн лв.

Едновременно с назначаването на преглед на активите на БНБ, в периода 04.07.2014г.-14.10.2014г. е извършена и проверка на място от екип инспектори от управление „Б. надзор“ на БНБ, протекла на 3 етапа: първи – установяване пълнотата на кредитните досиета; втори - оценка на администрирането на кредитните досиета и трети – проследяване на паричните потоци, свързани с усвояването на средствата по тях и обслужването им; вероятната свързаност на кредитополучателите от кредитния портфейл на банката; произхода на средствата за увеличението на акционерния капитал и емисията на други капиталови инструменти, включени в капитала на институцията.

На 25.09.2014г. Европейската комисия открива процедура за нарушение срещу Република България за неправилното транспониране на член 1, параграф 3 и член 10, параграф 1 от Директива 94/19/ЕО

С решение № 133/ 21.10.2014г. на УС на БНБ са приети докладите за анализ и оценка на активите на К., извършени от трите одиторски компании. На основание чл.107, ал.3 ЗКИ на квесторите на К. е указано в срок до 31.10.2014г. да предприемат необходимите действия съгласно Международните стандарти за финансова отчетност за осчетоводяване в баланса на банката на резултатите от оценката и анализа на активите на К..

На 27.10.2014г. в Народното събрание на Република България е внесен доклад „Събитията и предприетите действия, свързани с К. АД и ТБ В. ЕАД от името на УС на БНБ, съдържащ детайлна информация за събитията и за всички предприети действия и взети решения от БНБ от 20.06.2014г. до датата на доклада.

На 04.11.2014г. в изпълнение на Решение № 133 на УС на БНБ квесторите на К. са внесли в БНБ финансови и надзорни отчети на К. към 30.09.2014г., въз основа на

които УС на БНБ установява отрицателна стойност на собствения капитал на К. в размер на минус 3 745 313 хил лв, определен според Регламент /ЕС/ № 575/2013 относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници, както и че банката не отговаря на капиталовите изисквания съгласно цитирания Регламент и в резултат

С Решение № 138 от 06.11.2014г. с протокол № 27 от 06.11.2014г. на УС на БНБ е отнет издаденият лиценз за банкова дейност на К..

С Решение № 61/ 18.11.2014г. Управителният съвет на ФГВБ приема проекта на тристранния договор между ФГВБ, квесторите на К. и обслужващите банки и определя 04.12.2014г. за начална дата на изплащане на гарантираните влогове в К. с отнет лиценз.

С Решение № 664/22.04.2015 г. на Софийски градски съд /СГС/ по т. д. № 7549/ 2014г. е обявена неплатежоспособността на К. с начална дата 06.11.2014г. С решение № 1443/03.07.2015 г. по т. д. № 2216/2015 г., Софийският апелативен съд е отменено Решение № 664/22.04.2015 г. на СГС в частта, относно началната дата на неплатежоспособността, като е определил за начална дата 20.06.2014 г., по съображения, че състоянието на неадекватност на собствения капитал на К. не е настъпило към момента на отразяване на коригираните стойности в изготвените от квесторите отчети към 30.09.2014 г., а е било факт преди този момент. Решенията са достъпни на интернет сайта на В..

Към 30.06.2014г. салдата по сметката на ищцата в К. са в размер на 106 786, 02 лева и 35 545 щ.д.

На 06.11.2014г. за ищцата като вложител на К. е изпратена информация за подлежаща на изплащане сума в размер на 170 741, 57 лв. към Фонда за гарантиране на влоговете. Според информацията на К. (л.132 по делото) в посочената сума се включват и начислените лихви по влога, като сумата по сметката на ищцата представлява съвкупност от главница и капитализирани лихви до 06.11.2014г. и К. не може да удостовери, каква част от изплатените средства чрез ФГВБ в размер на 170 741, 57 лв. представлява главница и каква – лихви. В удостоверението от К. (л.132) са посочени начислените, но неосчетоводени възнаградителни лихви по сметката на Н. К. Г..

На 04.12.2021г. от ФГВБ на ищцата като вложител на К. АД са изплатени 170 741, 50 лв., гарантиран влог (л.29 по делото).

По делото е прието заключение по ССЧЕ, неоспорено от страните (л.155-162) Вещото лице е посочило размера на лихвата, начислявана от Банката в периоди от 30.06.2014г. до 06.11.2014г. по влоговете на ищцата.

По твърденията за имуществени вреди от взет заем и изгубено капаро се представят договори за паричен заем (л.138 и 140 по делото), безлихвен със срок на връщане до 15.09.2014г., сключен на 15.07.2014г. на ищцата като заемател с друго физическо лице, за сумата от 5000 лв. и на 01.10.2014г. за 7000 лв., безлихвен и срок 15.11.2014г., с уговорена договорите неустойка в размер на 1000 лв. и 2000 лв. Приложени са разписки от 15.07.2014г. и от 01.10.2014г. за получаване на сумите и разписки от 10 и 11 12.2014г. за връщане на сумите и плащане на неустойка от Н. К. Г. на заемателите.

Съгласно представен предварителен договор за продажба на недвижим имот от 23.05.2014г. (л.142) ищцата се е договорила за сключване на окончателен договор за покупка на парцел в [населено място], като е уговорена продажна цена, платима до 28.08.2014г. При подписване на договора ищцата като купувач дава задатък в размер на 6400 евро като е уговорено, че в случай че купувачът не заплати сумата от 23 600

евро в срок до 28.08.2014г. губи предоставената като задатък сума. В чл.10 на договора е предвидено, че продавачът има право да задържи задатъка при неявяване пред нотариус на 28.08.2014г. а изповядване на окончателен договор. Към договора е приложен нотариалния на продавача за имота.

Във връзка с твърденията за неимуществените вреди са представени: Становище от клиничен психолог от 04.02.2016г. (л.30 по делото) относно влошеното психично състояние на ищцата във връзка с преживян стрес от прекратяване на дейността на К. – клиничният психолог я описва като потисната, неспокойна и тревожна, с чувство на безнадеждност, провеждали срещи два пъти седмично до 15.12.2014г., като продължила да посещава кабинета един път месечно, но по окуражена след като й били издължени вложените средства. Представеният ТЕЛК за психични заболявания от 10.10.2013г. е на майката на ищцата П. К. – 100 % с чужда помощ, а на баща й К. К. е 85 % (л.31 и л.33). Съгласно представена епикриза от 20.12.2011г. (л.36-37) ищцата е оперирана на 19.12.2011г. във връзка с неврологични оплаквания на ръката, като са приложени амбулаторни листове, рецепти, изследвания във връзка с това.

Разпитан е по делегация свидетел (л.194-195 по делото). В. И. Г. (едно от физическите лица заематели на ищцата по представения договор), която дава сведения относно двата влога на жалбоподателката в К., които направила след като се върнала от работа в чужбина, за да направи операция и за да издържа майка си и баща си, които били в тежко здравословно състояние. Не можела да ползва влоговете заради фалирането на банката лятото на 2014г. Когато разбрала какво се е случило с банката, ищцата й се обадила по телефона, била в неадекватно състояние – в паника, разстроена, шок, трябвало й време, за да я успокои, не бил на себе си. В това време с други средства не е разполагала и оттам дошло голямото й притеснение и паника. Нямала други средства и се наложило от нея да вземе заем, а и от друг техен познат. Започнала да посещава психиатър, психолог, невролог, изписвали й някакви силни антидепресанти, успокоителни. Даже си мислела, че може да си самонавреда, спряла да излиза, не си вдигала телефона. По отношение на здравословните проблеми на свидетелката е известно, че ищцата се върнала, за да се лекува и да си прави операция. Иначе събитията с К. отключили според свидетелката паник атаки и доста време след това пиела някакви лекарства, психотропни. Грижела се за родителите си, които са инвалиди и тя ги обслужва. По отношение на необходимостта от пари на заем и инвестиционните намерения в този период, свидетелката Г. посочва, че освен заем от нея, знае, че е взимала и от други хора, като парите са й били необходими за издръжка за нея. Преди това имала идеи за инвестиции, била сключила предварителен договор за покупка на терен във Владиславово, който капарирала и когато й спряли парите от банката, човекът отказал да й върне капарото, но не знае каква е точно сумата.

По отношение на представените от ищцата писмени доказателства, ответникът оспорва тяхната относимост и достоверна дата – относно предварителния договор, счита, че не е доказана датата 23.05.2014г., както и че е агубила капаро от 6400 лв. По отношение на документите относно здравословното състояние на ищцата и на родителите й ги намира за неотнесими към твърдените вреди, ТЕЛК на родителите на ищцата датира преди събитията с К., а няма ТЕЛК за нея. Относно становището на психолога сочи, че е частен документ и няма достоверна дата. Намира, че не доказват причинна връзка между фалирането на К. и състоянието на ищцата и отговорност на БНБ, тъй като не е БНБ не е мотивирала ищцата да вложи парите си в една банка, като решението е мотивирано от високите лихви, които К. е определила.

От правна страна съдът намира следното:

Исковете за вреди, предявени от ищцата, се основават най-вече на твърдения за неупражнен от страна на БНБ надзор над кредитната институция, в която е била вложител. Същевременно ищцата твърди неправомерно поведение на БНБ, водещо до невъзможност да ползва вложените средства след 20.06.2014г. Действително, в случая се установява бездействие на БНБ, но то е безспорно доказано само по отношение на забава при задействане на схемите за гарантиране на депозити.

Съдът като разгледа фактите по делото намира, че отговорността на БНБ в случая е за бездействие, но то се ограничава до неприлагане от страна на БНБ на разпоредбата на чл. 1, параграф 3, буква i) от Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно схемите за гарантиране на депозити, изм. с Директива 2009/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. (наричана за краткост в настоящото решение Директивата).

При съпоставката на приложимото към спора национално законодателство с приложимото съюзно законодателство към месец юни 2014 г., става ясно, че горещитираната разпоредба от директивата е транспонирана неточно, като отговорността за това е на националния законодател. Съгласно чл. 1, параграф 3, буква i) „неналичен депозит“ означава депозит, който е дължим и платим, но не е бил платен от кредитна институция, съгласно правните и договорни условия, приложими към него, когато е налице едно от следните обстоятелства: i) съответните компетентни органи са установили, че по тяхно виждане съответната кредитна институция изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозита и, че не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи; Компетентните органи установяват това колкото е възможно по-скоро и във всеки случай не по-късно от пет работни дни след като са се уверили за първи път, че дадена кредитна институция не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми;“.

Неточното транспониране на разпоредбата от правото на ЕС в националния ни закон към месец юни 2014 г. обаче, в конкретния случай, не освобождава от отговорност БНБ. В цитираните и от ответника решения по дела С-571/16 и С-501/18, СЕС приема, че чл. 1, параграф 3, буква i) т Директивата има директен ефект и представлява правна норма, целяща предоставяне на права. Признатият директен ефект на посочената разпоредба освен, че предоставя права на частноправните субекти, налага на компетентния орган задължение, което е достатъчно точно и безусловно. Ето защо необосновано е възражението на БНБ, че не е „компетентен орган“ по смисъла на чл. 1, параграф 3 буква i) от Директивата. Дори и да се приеме, че изрично уреденото ѝ в националното ни законодателство правомощие за установяване неналичност на депозитите на кредитна институция да ѝ е възложено едва със законодателните изменения на ЗБНБ и ЗКИ през август 2015 г. (ДВ, бр. 62 от 2015 г., в сила от 14.08.2015 г.), това не означава, че тя не е разполагала с него и преди тези изменения, по силата именно на приложимото вторично право на ЕС. БНБ е компетентният орган, издаващ лиценз на кредитните институции, респективно тя е компетентният орган, който следи кредитните институции да изпълняват задълженията си, основна част от които са спрямо вложителите им и техните депозити. БНБ е и органът, който е натоварен да

следи за обективното финансово състояние на кредитните институции и да отнема издадените лицензи на банките при наличие на законоустановени предпоставки. При тези предоставени й с националното законодателство правомощия БНБ е компетентният орган по смисъла на чл. 1, параграф 3, буква i) от Директива 94/19/ЕО.

Не може да се сподели и възражението на ответника, че БНБ не е имала правомощието да издаде изричен акт, с който да установи неналичност на депозитите в К., тъй като националният законодател не е предвидил изрично това. Правомощието на БНБ за издаването на въпросния акт произтича от действаща съюзна разпоредба, която макар да се съдържа в директива, е с директен ефект. БНБ, в качеството си на надзорен по отношение К. орган, е дължала активно поведение, изразяващо се в преценка и обявяване на депозитите в К. за "неналични депозити", от който момент тежат и императивните срокове, разписани в Директивата, за изплащането на тези депозити до гарантирания размер. При така изложеното, може да се направи обоснован извод, че е налице незаконосъобразно бездействие от страна на БНБ да изпълни нормативно задължение, установено в пряко приложима и с директен ефект разпоредба на чл. 1, параграф 3, буква i) от Директивата задължение на БНБ по обявяване неналичност на депозитите в К..

Още на 20.06.2014 г. (датата, на която БНБ е поставила К. под специален надзор) ответникът се позовава на изчерпване на ликвидните средства на К., т.е. още на тази дата БНБ е следвало да обяви неналичност на депозитите в К., от която дата следва да се определи и първия възможен достъп на вложителите до гарантирания размер на депозитите им. В случая, постановявайки Решение № 73/20.06.2014 г. за поставяне на К. под специален надзор, БНБ е разполагала с необходимите факти, обосноваващи извод за неналичност на депозитите по смисъла на чл. 1, параграф 3 буква i) от Директивата, тъй като взема решение за преустановяването на достъпа до депозитите в нея по причини, пряко свързани с финансовото положение на банката. Не е спорно, че към 20.06.2014 г. К. не само не е изпълнила вече подадени заявки за плащане, но и всички вложители са били лишени от възможността, изобщо, да правят заявки за изплащане на депозитите си. Видно от решението на Управителния съвет на БНБ, К. не е била в състояние да приема заявки и да изплаща дължимите и платими депозити. Въпреки това, решение за обявяване неналичност на депозитите не е взето от надзорния орган в защита интересите на вложителите. Едва на 06.11.2014 г. със свое решение БНБ отнема лиценза на К., на който акт се основава последвалото изплащане на гарантирания размер на депозитите от 04.12.2014 г. при приложението на чл. 23, ал. 1 ЗГВБ (отм.).

За да се задейства схемата за гарантиране на депозитите, Директива 94/19/ЕО предвижда процедура само от три стъпки: 1) компетентният орган се уверява, че депозит, който е дължим и платим, не е бил изплатен от кредитна институция; 2) в рамките на пет работни дни след това заключение, компетентният орган трябва да определи дали съответната кредитна институция изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозити, които са дължими и платими, и че не съществува близка перспектива тя да бъде в

състояние да го направи; 3) схемата за гарантиране на депозити трябва да е в състояние да изплати надлежно доказаните вземания на вложителите в рамките на 20 (двадесет) работни дни, след като компетентният орган е взел своето решение. Обстоятелството, че ЗГВБ /отм./ обвързва началото на срока от 20 работни дни за изплащане на гарантираните депозити с решението за отнемане на лиценза на кредитната институция е ирелевантно, тъй като, както е приел СЕС в т. 1 от диспозитива на решението по дело С-571/16, разпоредбите на чл. 1, параграф 3 и чл. 10, параграф 1 от Директива 94/19/ЕО не допускат национално законодателство, което се отклонява от сроковете за установяване неналичността и за изплащане на депозитите. Изискванията на директивата са „да не се възпрепятства бързото изплащане“ като удължаване на императивните срокове може да се извършва само „при изключителни обстоятелства“.

Неоснователно БНБ се позовава на неносене на отговорност от страна на БНБ и нейните органи. Не е приложима разпоредбата на чл. 79, ал. 8 ЗКИ (в редакцията ѝ от ДВ, бр. 27 от 2014 г.), според която Българската народна банка, нейните органи и оправомощените от тях лица не носят отговорност за вреди при упражняване на надзорните си функции, освен ако са действали умишлено. Само физическо лице може да формира субективно отношение към нарушението и в този смисъл да действа умишлено. Отговорността на държавата за вреди, причинени на субектите от нейните органи е конституционно закрепен принцип - чл.7 от Конституцията на РБългария и е обективна съгласно чл.4, ал.1 ЗОДОВ. Следователно, разпоредбата на чл.79, ал.8 не може да изключи и не изключва обективната отговорност на БНБ за вредите, причинени на лицата от дейността на нейните органи, осъществяващи надзорни функции, а по скоро сочи, кога може да се ангажира отговорността на виновните длъжностни лица, осъществяващи тези функции. Не се споделят доводите на ответника, че не е налице изобщо претърпяна имуществена вреда от ищцата. В случая, действително имуществената вреда, която е претърпяла Г. от бездействието на БНБ, не се доказва в твърдените от нея размери – взети заеми, платени неустойки и загубено капаро по предварителен договор, но се доказва частично чрез временна невъзможност да ползва сумите по влоговете си и забавяне на изплащане на гарантирания размер на влоговете в банки. Съображенията:

Имуществените вреди, твърдени от ищцата не се доказват по отношение на взети заеми и платена неустойка, както и загубено капаро по предварителен договор. Възражението на ответника за липса на достоверна дата на частните документи по правилата на чл.181, ал.1 от ГПК е основателно, тъй като посочените договори не са заверени, не са възпроиведени в официален документ или по друг несъмнен начин, преди представянето им по делото, още повече към 2014г., съответно не доказват, че е сключен такъв предварителен договор на конкретната дата тогава от жалбоподателката и съответно платени неустойки, предадено капаро, в един процес с трето за правоотношенията лице БНБ. Същевременно относно предварителния договор и задържането на задатъка от продавача, не се установява това невявяване пред нотариус на посочената дата, което да е основанието за задържането, нито пък покана или друго изявление на продавача до купувача,

че задържа задатъка. От страна на ищцата като купувач пък не е налице някакво изявление до продавача относно невъзможността да сключи окончателен договор, причините за това. В този смисъл състоятелен е доводът, че и ищцата като страна по договора не е проявила необходимата ативност да води добре делата си. Не е доказана и пряка причинна връзка между бездействието на БНБ и тези обстоятелства за плащане на неуктойка и за задържане на задатък, като последните имат причината в договорките между ищцата и нейните контрагентни. Освен това тези заеми са безлихвени, а. неустойката е въпрос на договорка между двете страни и плащането на неустойката е в пряка връзка с договора, а не с бездействие на ответника, не може да му се вмени. Същото се отнася и за уговорката за задържане на задатък от 6 400 евро, който е над 21 % от продажната цена (30 000 евро), която икономическа нелогичност на поетото задължение от купувача не би могло да се вмени на БНБ. Освен твърденията на ищцата и споделеното пред свидетелката Г., че не разполага с други средства след завръщане от чужбина, не е доказано какво точно е имущественото състояние на ищцата към съответния момент, че да се заключи въз основа на безспорни доказателства, че наистина е разполагала само и единствено със вложенията в К. и никакво друго имущество. Същата е избрала да закупи парцел, сключвайки предварителен договор, като уговорката за задържане на задатъка е тази, от която се е стигнало до задържането му, в пряка връзка. Бездействието на БНБ не е в пряка и безспорна причинно следствена връзка със задържания задатък на ищцата по предварителния ѝ договор.

В случая имуществената вреда на ищцата е в по-малък от претендирания с исковата молба размер и напосоченото от нея основание, при условията на евентуалност – този на законната лихва за забава да се възстанови гарантираният размер на влоговете в съответните срокове. Ищцата е имала парично вземане в гарантиран размер за неналичния си депозит, което ѝ е изплатено, но чиято изискуемост е зависела от решението на БНБ за установяване неналичността на депозитите в К.. След като БНБ се е забавила да установи неналичността на депозитите в К., е забавила възникването на изискуемостта на вземанията на вложителите в К. за гарантирания им размер. Обезщетяването на забавено парично изпълнение е чрез изплащане на законната лихва за срока на забавата. Вредата за ищцата се изразява в пропуснатата полза от невъзможността за ползване на паричния капитал от 170 741, 57 лв.

Относно началната дата на периода, за който се дължи обезщетение, следва да се посочи, че срокът от пет работни дни по чл. 1, параграф 3, буква i) от Директива 94/19/ЕО, в която БНБ е била длъжна да издаде изричен акт за установяване неналичността на депозитите, считано от 20.06.2014 г. (датата на поставянето на К. под надзор) изтича на 27.06.2014 г. След този момент действително БНБ е в нарушение на посочената разпоредба, но постановяването на акт, с който се установява неналичността на депозитите не е достатъчно условие за започване на тяхното изплащане, а се стартира схемата за изплащане на гарантираните депозити, съответно започва да тече срокът за изплащане. По аргумент от чл. 23, ал. 5 ЗГВБ (отм.), при вземане на дължимото се решение по чл. 1, параграф 3, буква i) в петдневния срок – т.е.

най-късно на 27.06.2014 г., то срокът от 20 работни дни за изплащане на депозитите изтича на 25.07.2014 г. От следващия ден – 26.07.2014 г. ищцата започва да търпи реални вреди, поради неизплащане на гарантирания размер на депозита. Решението за обявяване неналичността на депозитите е взето на 06.11.2014 г., когато е отнет лицензът на К. и е стартирана процедурата по компенсирание по чл. 10 от Директивата. От тази дата включително БНБ вече не осъществява незаконосъобразно бездействие, поради което за този период до датата на изплащане на депозита на ищеца липсва основание да се търси обезщетение от този ответник. Поради това, периодът, за който се дължи обезщетение, е 26.07.2014 г. – 05.11.2014 г. Размерът на обезщетението, изчислен въз основа на нормативно определената законна лихва върху сумата 170 741, 57 лв. за периода 26.07.2014г. – 05.11.2014 г., възлиза на сума в размер на 4899, 57 лв. (четири хиляди осемстотин деветдесет и девет лева и петдесет и седем стотинки). За посоченото изчисление съдът се позова на калкулатор за законната лихва, достъпен на страницата на НАП в интернет. За разликата над този размер и за период и основания, извън посочените по-горе, исковете за имуществени вреди са неоснователни и следва да се отхвърлят. Отговорността на БНБ по отношение на невъзможността на ищцата да се ползва от вложените средства в неплатежоспособната банка е за бездействие да задейства и да обезпечи по този начин гарантирания влог. На ищцата са изплатени депозитаните парични средства и обезщетението е за закъснението. Дори и да бъде категорично установено, че БНБ не е извършвала ефективен контрол върху дейността на К., то това обстоятелство не е довело (поне не и самостоятелно) до неплатежоспособност от страна на К..

По неимуществените вреди: Ищцата твърди, че е претърпяла неимуществени вреди в размер на 20 000 лв., като са събрани писмени и гласни доказателства, от които може да се заключи, че невъзможността да ползва вложените си средства в К. за периода до изплащането им като гарантиран размер същата е преживяла силен стрес, това обстоятелство е рефлектирало върху психичното ѝ състояние, като следва да се отчете като допълнителен стресов фактор и това, че следва да се грижи за родителите си, които са с призната степен на инвалидност. Отчитайки спецификите на настоящата незаконна административна дейност в сравнение с други случаи, обуславящи отговорност на държавата, причиняващи по тежки неимуществени вреди – например незаконно повдигане или поддържане на обвинение в извършване на престъпление или пък незаконно задържане и ограничаване на правото на свободно придвижване, съдът намира, че процесното бездействие на БНБ, засяга в по-ниска степен личността. Съдът намира, че ищцата е претърпяла обичайни вреди, в резултат от бездействието на орган, натоварен с публичноправни функции да поддържа ценовата стабилност чрез осигуряване стабилността на националната парична единица и да осъществява надзор на кредитните институции. Неимуществените вреди се изразяват в негативни психически преживявания, свързани с невъзможността да ползва средствата си в банка и притесненията, че може да ги загуби и неяснотата, кога ще може да ги получи като гарантиран от държавата размер, което състояние на неизвестност е продължило повече от четири месеца от 30.06. до 05.11.2014г.

Свидетелските показания установяват негативните преживявания на ищцата, като съдът кредитира показанията на свидетелката като убедителни и непротиворечиви. Същите потвърждават посещенията при психолог, описани в становището на такъв, дори и то да не се кредитира с достоверна дата като частен документ, без достоверна дата преди представянето му по делото. Що се отанся до документите за здравословното състояние на родителите на ищцата, същите се разглеждат по делото само дотолкова, доколкото очертават контекста, в който ищцата е преживявала събитията около К. и невъзможността да има достъп до вложените си в обявена за неплатежоспособна банка. Събраните доказателства в тяхната съвкупност насочват към емоционален дискомфорт за Н. Г. от невъзможността да се ползва от имуществото си, конкретно от гарантираната ѝ от държавата част вложения в банка. Съдът намира, че справедлив размер на обезщетение за преживените негативни емоции от ищцата за периода на неплащане на гарантирания ѝ размер на влога е **500 лв.**, като отчита допълнителните факти и обстоятелства – необходимостта да посещава психолог, паник атаките и затварянето в себе си, според свидетелката Г. и състоянието на родителите ѝ, което изисква грижи и невъзможността да изтегли парите си в този период е било по силно стресово, при конкретните обстоятелства. Над този размер до претендирания от 20000 лв. не се доказаха неимуществени вреди, като наведеното предписване на антидепресанти и други успокоителни, поради влошаване на здравословното ѝ състояние, остана само като твърдение, без да са представени доказателства.

При този изход на спора и своевременно заявеното искане на ищцата се дължат разноски, каквито са направени за заплащане на държавна такса, депозити и адвокатско възнаграждение общо в размер на 4070 лв, като съразмерно на уважената част от иска съдът присъжда 618 лв.

Независимо от изхода на спора на ответника не се дължат разноски, предвид че искът е предявен преди изменението на разпоредбата на чл.10, ал.4 от ЗОДОВ - § 6 ПЗР на ЗИДЗОДОВ (ДВ, бр.94/ 2019г.).

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Българска народна банка да заплати на Н. К. Г. с ЕГН [ЕГН] обезщетение за имуществени вреди в размер на 4899,57 лв. (четири хиляди осемстотин деветдесет и девет лева и петдесет и седем стотинки) за периода от 26.07.2014г. до 05.11.2014г., когато е преустановено бездействието на БНБ, вследствие на извършено от БНБ нарушение на правото на Европейския съюз, изразяващо се в невземане на решение за обявяване неналичност на депозитите в "Корпоративна търговска банка" АД, в императивния срок от пет работни дни, съгласно приложимата с директен ефект разпоредба на чл. 1, пар. 3, буква i) от Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно схемите за гарантиране на депозити и **ОТХВЪРЛЯ** исквете за имуществени вреди в останалата им част над сумата от 4899,57 лв. и за основанията извън забавено изплащане на гарантираните вемания на ищцата в банката - неустойка по договори за заем от 3000 лв. и задържан

задатък от 6400 евро и за период извън посочения 26.07.2014г. - 05.11.2014г.

ОСЪЖДА Българска народна банка да заплати на Н. К. Г. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 500 лв. (петстотин лева), претърпени вследствие на бездействието на ответника в периода от 26.07.2014г. до 05.11.2014г. относно схемите за гарантиране на депозити, ведно със законната лихва от датата, когато е завършено бездействието, до изплащането на сумата на обезщетението и **ОТХВЪРЛЯ** иска за неимуществени вреди в останалата част за сумата над 500 лв.

ОСЪЖДА Българска народна банка да заплати на Н. К. Г. сумата от 618 лв. (шестотин и осемнадесет лева) разноски по делото за адвокатско възнаграждение, държавна такса, депозит за експертиза и свидетел, съразмерно на уважената част от исковете.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: